DOI: 10.34015/2523-4552.2019.4.10

УДК 347.73

Романенко Є. О.,

аспірант Інституту держави і права

ім. В. М. Корецького НАН України

ORCID: 0000-0003-4115-173X

ПРАВОВІ АСПЕКТИ СЕРЕДНЬОСТРОКОВОГО БЮДЖЕТНОГО ПЛАНУВАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВОГО МЕТОДУ

Стаття присвячена комплексному аналізу умов правового регулювання середньострокового бюджетного планування з використанням програмно-цільового методу. У цьому контексті звертається увага на державні цільові програми, на проблемні аспекти перспективного планування, а також порівнюються відповідні підходи до вказаного питання в Україні та в країнах з розвинутою економікою. Обговорюється можливість використання міжнародного досвіду для удосконалення чинного правового регулювання у бюджетній сфері в умовах її реформування. Пояснюється доцільність подальшого розвитку в Україні правового регулювання саме середньострокового і стратегічного бюджетного планування, а також державних цільових програм як ефективних інструментів для розв'язання чинних і перспективних завдань держави.

Ключові слова: *програмно-цільовий метод; правове забезпечення; бюджетна сфера; бюджетування; державна цільова програма; бюджетна програма; середньострокове бюджетне планування.*

Статья посвящена комплексному анализу условий правового регулирования среднесрочного бюджетного планирования с использованием программно-целевого метода. В этом контексте обращается внимание на государственные целевые программы, на проблемные аспекты перспективного планирования и сравниваются соответствующие подходы к указанному вопросу в Украине и в странах с развитой экономикой. Обсуждается возможность использования международного опыта для усовершенствования действующего правового регулирования в бюджетной сфере в условиях её реформирования. Объясняется целесообразность дальнейшего развития в Украине правового регулирования именно среднесрочного и стратегического бюджетного планирования, а также государственных целевых программ как эффективных инструментов для решения существующих и перспективных задач государства.

Ключевые слова: *программно-целевой метод; правовое обеспечение; бюджетная сфера; бюджетирование; государственная целевая программа; бюджетная программа; среднесрочное бюджетное планирование.*

Постановка проблеми. В Україні впровадження елементів програмно-цільового методу в бюджетній сфері набуває динаміки з початку 2000-х років, коли він став об'єктом правового регулювання. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2002 р. № 538 було схвалено «Концепцію застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі України» [1], що мала на меті створення умов для встановлення чіткого зв'язку між коштами, які виділяються з бюджету на вирішення конкретних потреб держави, і отримуваними результатами. При цьому ще у перше десятиліття XXI ст. державні цільові програми, які формуються з використанням програмно-цільового методу, й середньострокове і стратегічне планування пропонувалося вважати складовими комплексу заходів для забезпечення соціально-економічного розвитку країни [2]. До необхідних для руху в згаданому напрямі кроків можна віднести, зокрема, розробку і схвалення розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2013 р. № 774-р «Стратегії розвитку системи управління державними фінансами», у якій акцентувалася увага на питаннях щодо проблемних аспектів середньострокового і довгострокового планування. При цьому програмно-цільовий метод розглядався як чинник, що має забезпечувати підвищення ефективності використання бюджетних коштів і зв'язок між соціально-економічними пріоритетами держави і закладеними в бюджетні програми відповідними показниками [3]. Проте й на сьогодні актуальними залишаються питання стосовно правового забезпечення скоординованої

діяльності органів державної влади, спрямованої на реалізацію ключових напрямів державної політики і узгодженої з бюджетним процесом як в середньостроковій, так і в довгостроковій перспективі з метою створення підґрунтя для безумовного досягнення передбачуваних державою цілей сталого соціально-економічного розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На комплексних питаннях розвитку та удосконалення державного регулювання в бюджетній сфері й подолання кризових явищ у системі державного управління акцентували увагу Ю. С. Шемшученко, О. Ф. Андрійко, В. П. Нагребельний, Н. Ю. Пришва; організаційно-правові аспекти формування й реалізації державних цільових програм з використанням програмно-цільового методу аналізували Б. В. Бабін, О. І. Деревчук, В. О. Кроленко, Д. М. Павлов, Ю. І. Пивовар, А. Г. Чубенко; пов'язані з фінансовим забезпеченням державних цільових програм проблеми обговорювали Л. А. Васютинська, М. М. Коваленко, І. Я. Чугунов; на значення програмно-цільового методу в системах середньострокового й стратегічного бюджетного планування звертали увагу Т. П. Богдан, І. В. Запатріна, Т. Б. Лебеда, Ю. В. Остріщенко; на актуальності питання стосовно стану нормативно-правового забезпечення перспективного планування в державі наголошували С. Горбатюк, О. Л. Євмешкіна.

Постановка завдання. Виходячи з наявності проблемних аспектів у впровадженні в Україні бюджетного планування, орієнтованого на часову перспективу, метою даної роботи був порівняльний аналіз правового забезпечення середньостро-

кового бюджетного планування з використанням програмно-цільового методу в нашій країні та в країнах з розвиненою економікою, які вже досягли успіхів у цій сфері.

Виклад основного матеріалу.

Однією з передумов сталого економічного поступу України в найближчі десятиліття вбачається розвиток правового забезпечення середньострокового й стратегічного бюджетного планування з використанням програмно-цільового методу, що є поширеним у відомих економічними здобутками країнах. Тому знаковим було схвалення розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08 лютого 2017 р. № 142-р. «Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки», в якій вказувалося на позитивні наслідки впровадження в бюджетній сфері держави програмно-цільового методу, а серед них, зокрема, на обов'язковість узгодження діяльності головних розпорядників бюджетних коштів за бюджетними програмами з визначеними стратегічними цілями розвитку відповідного напрямку, на покращення бюджетної дисципліни [4]. Проте через нерозвиненість системи стратегічного планування та її правового забезпечення, проблемні аспекти у визначенні результативних показників діяльності й у дієвості внутрішнього контролю та аудиту в органах державної влади, згаданим вище документом [4] відмічалася необхідність продовження роботи з розбудови системи управління державними фінансами з використанням програмно-цільового методу в бюджетній сфері, зокрема, оптимізації кількості головних розпорядників бюджетних коштів, збільшення їх пов-

новажень та посилення відповідальності за досягнення стратегічних цілей тощо.

Названою «Стратегією реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки» [4] з метою узгодження в державі стратегічних пріоритетів і можливостей бюджету, закріплення середньострокових рамок для бюджетного планування, посилення ролі головних розпорядників бюджетних коштів у цьому процесі пропонувалося уведення середньострокової бюджетної декларації. Крім того, з метою забезпечення під час бюджетного процесу ефективного розподілу бюджетних коштів передбачалося формування міністерствами середньострокових стратегічних планів, проведення оцінки вартості впровадження у життя відповідних документів стратегічного характеру, нарешті, принципового значення набувало визначення цілісного комплексу документів, потрібних для дієвого функціонування системи державного стратегічного планування.

Як логічний крок у розвиток наведеного вище можна розглядати прийняття Закону України від 23 березня 2017 р. № 1974-VIII «Про внесення зміни до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України щодо запровадження середньострокового бюджетного планування», яким на Міністерство фінансів України спільно з іншими центральними органами виконавчої влади було покладено розробку й подання до Кабінету Міністрів України у термін до 01 червня 2017 р. уточнених прогнозів Державного бюджету України на 2018 р. та на 2019 р., а також проєкту Основних напрямів бюджетної полі-

тики на 2018–2020 роки, що після розгляду мав бути поданим до Верховної Ради України у термін до 15 червня 2017 року [5].

Згадана вище «Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки» [4] є складовою схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474 (в редакції розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1102-р) «Стратегії реформування державного управління України на період до 2021 року» [6].

У «Стратегії реформування державного управління України на період до 2021 року» наголошується на наступному: «стратегічне планування, координація формування і реалізації політики є одним з основних напрямів діяльності органів державної влади в системі державного управління. Якість формування державної політики визначає ефективність та результативність реалізації державної політики» [6]. Разом із тим у цьому документі вказується на «відсутність чітко визначених підходів щодо середньо- та довгострокового планування діяльності центральних органів виконавчої влади, що призводить до продукування значної кількості рішень Кабінету Міністрів України, які не є фінансово обґрунтованими в середньостроковій перспективі» [6].

Певною мірою з наведеним вище перегукується позиція І. М. Берназюка стосовно державних цільових програми як стратегічних актів Кабінету Міністрів України, що, як зазначає вчений, «затверджуються актами Кабінету Міністрів України, однак конкретні форми (розпорядження або постанова), в якій

приймаються державні цільові програми, нині чітко не визначена законодавством, що на практиці призводить до прийняття державних цільових програм у різних формах» [7]; а також думка І. С. Микитюка стосовно одного, як наголошує цей дослідник, «з принципів програмно-цільового методу фінансування витрат – бюджетні програми повинні передбачати виділення коштів на забезпечення соціально-економічних результатів від впровадження бюджетних програм в майбутньому, а не виділятися на поточне фінансування» [8]. При цьому серед інших можливих шляхів поліпшення системи бюджетного планування в Україні І. С. Микитюк вказує, зокрема, на наступний: «планування видатків бюджету згідно програмно-цільового методу, шляхом організації цього процесу відповідно до принципів, на яких побудовано програмно-цільове фінансування зарубіжних країн» [8].

У зв'язку з останнім зазначимо, що до країн, відомих послідовною діяльністю у запровадженні використання програмно-цільового методу в сфері державних фінансів, належать США [9]. Ще у 1949–1962 рр. федеральний бюджет США під назвою «Performance budget» був зорієнтований на виконання програм, спрямованих на забезпечення відповідних функцій держави, і кореспондувався з планами міністерств та відомств за конкретними програмами, підпрограмами, видами діяльності. Згодом, у 1962–1971 рр., відбувалася реалізація програмованого бюджетування «Planning – Programming – Budgeting System», що характеризувалася спрямуванням роботи міністерств на досягнення суспільно важливих цілей через виконання відпо-

відних програм, на етапі підготовки яких підлягали аналізу різні способи досягнення бажаного результату. Пізніше, у 1972–1975 рр., акцент було зроблено на системі під назвою «Management by Objectives», що передбачала підготовку міністерствами й відомствами таких бюджетних запитів, які кореспондуються з визначеними державою цілями її політики. При цьому керівники були відповідальними за результат у цілому, а працівники – за необхідне для його отримання конкретне завдання. Нарешті, 1977–1981 рр. характеризувалися розвитком оцінювання пріоритетності програм, які пропонуються для виконання, й уведенням в дію системи, що отримала назву «Zero-Based Budgeting», за якої міністерства й відомства для досягнення конкретної мети мали розробляти альтернативні варіанти програми, на реалізацію кожного з яких планувалися певні бюджетні витрати, проте вони повинні були бути не більшими, ніж за програмою попереднього року.

Важливим етапом у розвитку системи довгострокового бюджетного планування з використанням програмно-цільового методу став прийнятий Конгресом США у 1993 р. закон про оцінку результатів діяльності державних установ – «Government Performance Act» [10], за яким міністерства й відомства мали готувати не тільки річні плани, а й стратегічні п'ятирічні, що надалі могли підлягали корекції кожні три роки, а крім того, щорічні звіти з аналізом досягнутого порівняно з раніше запланованим. Названий закон [10] був спрямований на забезпечення досягнення цілей державної політики, на створення умов для вирішення проблемних питань у соціальній сфері, на

розвиток системи державного управління федерального рівня, посилення відповідальності за результати діяльності структур, уповноважених на виконання функцій держави.

У розвиток згаданого вище закону «Government Performance Act» [10] Конгресом США у 2010 р. було прийнято закон про модернізацію оцінки результатів діяльності державних установ – «Government Performance Results Modernization Act of 2010» [11]. Відповідно до цього закону замість передбачених раніше стратегічних п'ятирічних планів міністерства і відомства мають розробляти чотирирічні плани згідно з терміном каденції Президента США. Також законом «Government Performance Results Modernization Act of 2010» визначено, що кількість пріоритетних для державної агенції цілей не може бути більшою за п'ять, а за схожості цілей різних державних агенцій з метою узгодження цього питання залучається Адміністративно-бюджетне управління (Office of Management and Budget) Виконавчого управління Президента США (Executive Office of the President of the United States) [11]. Крім того, названим законом [11] окреслюється в державних агенціях коло осіб, які відповідають за підготовку і виконання цільових програм, передбачається звітування за останніми кожного кварталу, визначається кодифікування структури управління бюджетним процесом.

Стратегічне бюджетне планування в США кореспондується зі змістом політичних заяв Президента США. Наприклад, положення спрямованого Президентом США до Конгресу США у 2017 р. плану заходів з економічного розвитку держави під на-

звою «America First. A Budget Blueprint to Make America Great Again» [12] у подальшому знайшли відображення в документі з розвитку її інфраструктури, у оприлюдненому Адміністративно-бюджетним управлінням Виконавчого управління Президента США плані з економічного розвитку країни. При цьому слід звернути увагу, що Адміністративно-бюджетне управління залучене до підготовки щорічного Федерального бюджету Президента США для подання до Конгресу США, а після прийняття Конгресом США і підписання Президентом США такого документа бере участь у контролі за його виконанням [13].

Таким чином, у США має місце скоординована діяльність органів законодавчої і виконавчої влади у забезпеченні досягнення цілей розвитку держави з використанням програмно-цільового методу в бюджетному плануванні федерального рівня.

Порівняно за потужністю з економікою США є така Європейського Союзу, тому зупинимось на аналізі використання програмно-цільового методу в середньостроковому бюджетному плануванні у наведеному міждержавному об'єднанні. Це питання вбачається особливо актуальним у зв'язку з набуттям чинності ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII «Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» [14]. Зокрема, ст. 347 цієї Угоди передбачена співпраця «у галузі бюджетної політики: а) розвитку системи середньострокового бюджетного прогнозування/планування;

б) удосконалення програмно-цільових підходів у бюджетному процесі й аналізу ефективності та результативності виконання бюджетних програм» [14].

У Європейському Союзі як міждержавному об'єднанні з пріоритетними напрямками політики кореспондується багаторічне фінансове планування, що здійснюється в ньому, причому річний бюджет узгоджується з середньостроковою програмою, яка базується на складових програмно-цільового бюджетування, чим забезпечується прогнозований характер бюджетного процесу. Так, у чинному «Договорі про функціонування Європейського Союзу» – «The Treaty on the Functioning of the European Union» у ст. 310 вказано: «Усі статті надходжень та видатків Союзу включаються в кошторис, що розробляється на кожний фінансовий рік, та відображаються в бюджеті» [15, 16], а у ст. 312 підкреслюється: «Багаторічна фінансова програма забезпечує те, щоб видатки Союзу розвивались упорядковано та в межах його власних ресурсів. Програма створюється принаймні на п'ятирічний період. Річний бюджет Союзу відповідає багаторічній фінансовій програмі» [15, 16].

Звернемо увагу, що в Європейському Союзі як міждержавному об'єднанні за десятиліття його існування сформувалася правова система, що має пріоритет щодо правових систем країн-членів [17]. Зокрема, на орієнтацію країн-членів Європейського Союзу до впровадження у бюджетній сфері програмно-цільового методу й середньострокового планування спрямовано низку нормативно-правових актів цього міждержавного об'єднання.

Так, прийнятий у 1997 р. «Пакт стабільності та зростання» – «The Stability and Growth Pact» [18] зобов'язував країни-члени Європейського Союзу дотримуватися запланованих середньострокових бюджетних цілей і за необхідності вживати обґрунтовані бюджетні заходи для корегування невідповідностей зазначеним цілям, а також налаштовував ті країни, що знаходилися в статусі кандидатів на вступ до Європейського Союзу, на обов'язкове впровадження середньострокового бюджетного планування.

У зв'язку з наведеним вище звернемо увагу для прикладу на Францію, де впровадження середньострокового бюджетування з використанням програмно-цільового методу пов'язане з уведенням в дію прийнятого у 2001 р. Органічного закону про фінанси – «Loi organique n° 2001-692 du 1 août 2001 relative aux lois de finances» [19], за якого відбулися спочатку розробка і прийняття Державного бюджету 2006 р., а згодом і Державних бюджетів наступних років, причому характерною ознакою Державного бюджету Франції поточного року є узгодженість його положень із середньостроковими планами розвитку держави, з результативними показниками бюджетних програм, виконання яких відбувалося у попередній період.

Реагуючи на зміни, що відбувалися з часом в бюджетній сфері, 08 листопада 2011 р. було затверджено Директиву Ради Європейського Союзу 2011/85/ЄС – «Council Directive 2011/85/EU of 8 November 2011 on requirements for budgetary frameworks of the Member States» [20], якою середньострокове бюджетне планування визначалося обов'язковою складовою

національної бюджетної політики кожної країни-члена Європейського Союзу, а на їх уряди покладалося, зокрема, прогнозування стану бюджетної сфери на наступний рік та на середньостроковий часовий проміжок, визначення економічної політики в середньостроковій перспективі.

Подальший розвиток координації бюджетної політики країн-членів Європейського Союзу було визначено «Договором про стабільність, координацію й управління в Економічному та Грошовому союзі» – «The Treaty on Stability, Coordination and Governance in the Economic and Monetary Union», який 02 березня 2012 р. підписали 25 країн-членів Європейського Союзу, проте Велика Британія та Чехія до нього не приєдналися [21]. Цей Договір набув чинності 01 січня 2013 року. Ним, зокрема, передбачено включення до національних законодавств затверджених середньострокових цілей Європейського Союзу, а у випадку суттєвих відхилень від них – запровадження в країні механізму корегування відповідних відхилень.

Висновки. Міжнародний досвід в галузі фінансового права є корисним для України, особливо в умовах реформування бюджетної сфери. Його урахування в розробці правового забезпечення середньострокового бюджетного планування з використанням програмно-цільового методу повинно покращити якість документів, робота над якими має відбуватися, сприятиме гармонізації законодавства України з прийнятими в економічно розвинених країнах принципами у названій сфері. При цьому до актуальних в Україні напрямів подальших розробок у галузі фінансового права може бути відне-

сено, зокрема, удосконалення нормативно-правової бази з підготовки та впровадження центральними органами виконавчої влади середньострокових і стратегічних планів та

порядку звітування за їх реалізацію, з закріплення цілей розвитку держави у середньостроковій перспективі й механізму реагування у випадку їх недотримання.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Концепції застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі України: розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.09.2002 р. № 538-р / Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/538-2002-%D1%80> (дата звернення: 10.10.2019).
2. Запатріна І. В., Лебеда Т. Б. Програмно-цільовий метод бюджетів у контексті стратегічного та середньострокового планування. *Фінанси України*. 2006. № 10. С. 18–31.
3. Про Стратегію розвитку системи управління державними фінансами: розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.08.2013 р. № 774-р / Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/774-2013-%D1%80> (дата звернення: 10.10.2019).
4. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.02.2017 р. № 142-р / Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-%D1%80> (дата звернення: 10.10.2019).
5. Про внесення зміни до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України щодо запровадження середньострокового бюджетного планування: Закон України від 23.03.2017 р. № 1974-VIII / Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1974-19> (дата звернення: 10.10.2019).
6. Стратегія реформування державного управління України на період до 2021 року: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474 (в редакції розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.12.2018 р. № 1102-р) / Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/gu/1102-2018-%D1%80#n11> (дата звернення: 10.10.2019).
7. Берназюк І. М. Державні цільові програми як стратегічні акти Кабінету України. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. Т. 2. № 2. С. 17–20.
8. Микитюк І. С. Бюджетне планування як елемент управління бюджетом. *Економічний вісник університету*. 2014. Вип. 22 (1). С. 230–234.
9. Moynihan D. United States / Moynihan D., Beazley I. Toward Next-Generation Performance Budgeting: Lessons from the Experiences of Seven Reforming Countries. Directions in Development Public Sector Governance. Washington: World Bank, 2016. P. 143–159. URL: <http://dx.doi.org/10.1596/978-1-4648-0954-5> (дата звернення: 10.10.2019).
10. Government Performance Results Act of 1993. URL: <https://obamawhitehouse.archives.gov/omb/mgmt-gpra/gplaw2m#h7> (дата звернення: 10.10.2019).
11. Government Performance Results Modernization Act of 2010. URL: <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/BILLS-111hr2142enr/pdf/BILLS-111hr2142enr.pdf> (дата звернення: 10.10.2019).

12. America First. A Budget Blueprint to Make America Great Again // Office of Management and Budget. URL: https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2017/11/2018_blueprint.pdf (дата звернення: 10.10.2019).
13. Примаченко Л. В. Сполучені Штати Америки. *Світові моделі державного управління: досвід для України* / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. В. Загороднюка, П. І. Крайніка, Х. М. Дейнеги. Київ : НАДУ, 2012. С. 457–482.
14. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16.09.2014 р. № 1678-VII / Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#n2820 (дата звернення: 10.10.2019).
15. Consolidated versions of the Treaty on European Union and on the Treaty on the Functioning of the European Union. *Official Journal of the European Union*. 30 March 2010. Volume 53. № C 83. P. 1–388. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2010:083:FULL&from=EN> (дата звернення: 10.10.2019).
16. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу. *Офіційний вісник Європейського Союзу*. 2010. 30 березня. № C 83. С. 1–388. URL: <http://old.minjust.gov.ua/file/23491.docx> (дата звернення: 10.10.2019).
17. Баклан О.В. Напрями розвитку правової системи Європейського Союзу та держав – членів ЄС: співвідношення, правові та економічні тенденції, вплив Лісабонського договору. *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2014. № 2 (29). С. 89–92.
18. The Stability and Growth Pact. URL: <https://www.cvce.eu/en/recherche/unit-content/-/unit/02bb76df-d066-4c08-a58a-d4686a3e68ff/d251a863-9ebf-4537-8b92-a036334ae094> (дата звернення: 10.10.2019).
19. Loi organique n° 2001-692 du 1 août 2001 relative aux lois de finances. URL: <https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000394028&categorieLien=cid> (дата звернення: 10.10.2019).
20. Council Directive 2011/85/EU of 8 November 2011 on requirements for budgetary frameworks of the Member States / *Official Journal of the European Union*. 23 November 2011. Volume 54. № L 306. P. 41–47. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0085&from=EN> (дата звернення: 10.10.2019).
21. The Treaty on Stability, Coordination and Governance in the Economic and Monetary Union. URL: https://www.consilium.europa.eu/media/20399/st00tscg26_en12.pdf (дата звернення: 10.10.2019).

References

1. Zapatrina, I. V., Lebeda, T. B. (2006). Prohramno-tsilovyi metod biudzhativ u konteksti stratehichnoho ta serednostrokovoho planuvannia. *Finansy Ukrainy*, 10, 18–31 [in Ukrainian].
2. Bernaziuk, I. M. (2017). Derzhavni tsilovi prohramy yak stratehichni akty Kabinetu Ministriv Ukrainy. *Aktualni problemy vitchyznianoї yurysprudentsii*, 2, 2, 17–20 [in Ukrainian].
3. Mykytyuk, I. S. (2014). Biudzhette planuvannia yak element upravlinnia biudzhetom. *Ekonomichniy visnyk universytetu*, 22 (1), 230–234 [in Ukrainian].
4. Moynihan, D. (2016). United States. *Moynihan D., Beazley I. Toward Next-Generation Performance Budgeting: Lessons from the Experiences of Seven Reforming Countries. Directions in Development Public Sector Governance*. Washington: World Bank. 143–159 [in English].

5. Prymachenko, L. V. (2012). Spolucheni Shtaty Ameryky. Svitovi modeli derzhavnoho upravlinnia: dosvid dlia Ukrainy / za zah. red. Yu.V. Kovbasiuka, S. V. Zahorodniuka, P. I. Krainika, Kh. M. Deinehy. Kyiv: NADU. 457-482 [in Ukrainian].

6. Baklan, O. V. (2014). Napriamy rozvytku pravovoi systemy Yevropeiskoho Soiuzu ta derzhav – chleniv YeS: spivvidnoshennia, pravovi ta ekonomichni tendentsii, vplyv Lisabonskoho dohovoru. *Visnyk Tsentralnoi vyborchoi komisii*, 2 (29), 89–92 [in Ukrainian].

Ievgen Romanenko, Postgraduate student of the V. M. Koretsky Institute of State and Law of the National Academy of Sciences of Ukraine
ORCID: 0000-0003-4115-173X

Legal aspects of the medium-term budgetary planning with the use of the program-target method

The article is devoted to the complex analysis of the program-target method medium-term budgetary planning legal regulation conditions. In this context attention is focused on the state target programs, on the problem aspects of the perspective planning, and also indicated question respective approaches in Ukraine. A number of relevant theoretical and practical proposals of the qualified researchers concerning mentioned above questions are described. Some basic legal acts in the field of state target programs budgetary planning and realization are analyzed and both achievements and faults are described. In the last case the possible way of situation improvement is connected with respective legal framework on issues of further formation and implementation of the program-target method conditions in the state budgeting. Taking into account that program-target method and medium-term budgetary planning conjunction are successfully implemented in different forms in the budgetary sphere of the most economically developed countries, the results of comparative analysis of United States of America and of European Union legal regulation in the mentioned above field are described and respective documents preparation, acceptance and further practical realization methodological basis are analyzed. It is necessary to take into account that in the United States of America and in the European Union state target programs and medium-term budgetary planning legal regulation development continued during some decades. The possibility of the use of international experience for the legal regulation in the budgetary sphere improvement in conditions of its reformation in Ukraine is discussed taking into account, in particular, expected positive influence in the direction of minimization of any possible insufficiencies in the state programs and medium-term budgetary planning accomplishment, respectively. It is described in the article the substantiation of the further development in Ukraine namely medium-term and strategic budgetary planning, and also state target programs as an effective means of solving existing problems of the present and promising tasks of the country legal regulation development.

Keywords: *program-target method; legal support, budgetary sphere; budgeting; state target program; budget program; medium-term budgetary planning.*